

7103 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi kapsamında hurdaya ayrılacak araç için düzenlenecek belge hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[VUK1-22027]-E.820545
Tarih	06.11.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[VUK1-22027]-820545

06.11.2020

Konu : Hurda Araç Tesliminde Vergilendirme.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; şahsınıza ait aracı 25/12/2018 tarihinde hurdaya ayırdığınız ve hurda teşviği kapsamında yeni araç satın aldığınız belirtilerek, hurdaya ayırdığınız söz konusu araca ilişkin olarak teşvik bedeli kadar fatura düzenlenip düzenlenmeyeceği ile bu aracın kayıtlardan nasıl çıkartılacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Öte yandan, sicil kayıtlarınızın tetkikinden, "692002- Muhasebe ve Defter Tutma Faaliyetleri" faaliyet konusu kapsamında, serbest meslek faaliyetinde bulunduğunuz anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3 üncü maddesinin (B) fıkrasında, vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu, vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin yemin hariç her türlü delille ispatlanabileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, aynı Kanunun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında da, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların, Kanunun 229 uncu ve müteakip maddelerinde yer alan veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak kullanılma zorunluluğu getirilen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, mezkûr Kanunun;

- 229 uncu maddesinde, *"Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır."*,

- 232 nci maddesinde, *"Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;

2. Serbest meslek erbabına;

3. Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;

4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;

5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tesbit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (513 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2020'dan itibaren 1.400, -TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (513 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2020'dan itibaren 1.400, -TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.",

- 236 ncı maddesinde, *"Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir."*

hükümleri yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, Kanunun 328 inci maddesi, "*Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kar ve zarar hesabına geçirilir. İşletme hesabı esasında defter tutan mükelleflerle serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler bu farkı defterlerinde hasılat veya gider kaydederler.*

Amortisman ayrılmış olanların değeri ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağdır.

Devir ve trampa satış hükmündedir." hükümlerini amirdir.

Ayrıca Kanunun 267 nci maddesinde emsal bedelin, gerçek bedeli belli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen bir malın, değerlendirme gününde satılması halinde emsaline nazaran haiz olacağı değer olduğu ve emsal bedelinin sırasıyla ortalama fiyat esası, maliyet bedeli esası veya takdir esaslarından birinin uygulanması suretiyle tespit edileceği hükmüne bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 7103 Sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesinde, "*(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2019 tarihine kadar, 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listenin 8701.20, 87.02, 87.03, 87.04 G.T.İ.P. numaralarında yer alan, kayıt ve tescile tabi 16 ve daha büyük yaştaki araçların adına kayıtlı gerçek veya tüzel kişiler tarafından, ilgili mevzuat gereğince kayıt ve tescili silinerek, doğrudan veya ihracatçılar vasıtasıyla ihraç edilmesi ya da bir daha kullanılmamak üzere hurdaya çıkartılması halinde, her bir araç için aynı cins (87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan araçlardan sadece motor silindir hacmi 1600 cm³'ü geçmeyen) yeni bir aracın ilk iktisabında tahakkuk eden özel tüketim vergisinin 10.000 Türk lirasını aşmamak üzere araçların cinsleri ve özelliklerine (motor silindir hacmi, sınıfı, özel tüketim vergisi oranına esas matrahı gibi) göre Bakanlar Kurulunca tespit edilecek kısmı, terkin edilir.*

(2) Birinci fıkra kapsamında yeni aracın ilk iktisabında tahakkuk eden özel tüketim vergisinin, Bakanlar Kurulunca söz konusu araç için tespit edilen tutarın altında olması halinde özel tüketim vergisi tahsil edilmez, tahakkuk eden özel tüketim vergisini aşan tutar iade edilmez ve başka bir araç alımında kullanılmaz.

..." hükümleri yer almakta olup, söz konusu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar "7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Genel Tebliğ" ile belirlenmiştir.

Buna göre, envanterinizde yer alması halinde, başvurunuzda belirttiğiniz aracın 7103 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi kapsamında hurdaya ayrılması için ilgili kurum veya kuruluşa teslimini müteakiben emsal bedel üzerinden envanterinizden çıkarılması gerekmekte olup, söz konusu işlemle ilgili olarak işlemin mahiyetine ilişkin açıklamalara da yer verilmek suretiyle serbest meslek makbuzu düzenlenmesi mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026